

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a H. Korlátolt Felelősségű Társaság ... felszámoló meghatalmazása alapján eljáró dr. Vértényi Jenő ügyvéd) által képviselt **C. Korlátolt Felelősségű Társaság "felszámolás alatt"** ... felperesnek a dr. Mester László ügyvéd) által képviselt C. Város Önkormányzata ... I.r. alperes ellen kártérítés és tartozás megfizetése iránt a Vas Megyei Bíróság előtt 13.G.40.073/2007 számon indult és a Győri Ítéltábla Gf.II.20.439/2009/4 számú részítéletével részben befejezett perében, a jogerős részítélet ellen a felperes által 6. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson kívül meghozta a következő

r é s z - é s k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Győri Ítéltábla Gf.II.20.439/2009/4 számú részítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi, a Vas Megyei Bíróság 13.G.40.073/2007/43. sorszámu részítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az I.r. alperes víziközmű-fejlesztési hozzájárulás fizetésére köteles. Az elsőfokú bíróságot, a felperest ezen a címen megillető összeg megállapítása érdekében az eljárás folytatására utasítja.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felperesnek és az I.r. alperesnek 500.000-500.000 (Ötszázezer-Ötszázezer) Ft eljárási költsége merült fel, a felperes által le nem rótt feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték mértéke 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft.

Ez ellen a rész, és közbenső ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperest 1996. január 9-én kelt társasági szerződéssel alapította főtevékenységként víztermelés-kezelésre és elosztásra az I.r. alperes és az O. Kft. Az I.r. alperes az üzletrészek 51 %-ával rendelkezik. A társaság 10 millió Ft készpénz tőkével alakult meg.

1996. február 1-én az I.r. alperes a tulajdonában levő víziközmű vagyont bérleti szerződéssel a felperes birtokába adta, illetve ugyanezen a napon kelt Használatbaadási szerződéssel az I.r. alperes egyes vagyontárgyakat átadta a felperes használatába.

Az I.r. alperes beruházásában C. városban 2005. szeptemberében megnyílt az ún. V. fürdő, de víziközmű-fejlesztési hozzájárulást a víz- és csatorna bekötése után a felperes részére nem fizettek.

A felperes felszámolását a Vas Megyei Bíróság 5. Fpk.18-06-000035 számú eljárásában 2006. május 24-én megindította, a kijelölt felszámoló a H. Kft.

A felszámolás kezdő időpontját megelőzően a felperes nem szólította fel az I.r. alperest közműfejlesztési hozzájárulás fizetésére.

A felperes 2007. augusztus 21-én benyújtott keresetével kérte az I.r. alperest kártérítés fizetésére kötelezni 52.571.645 Ft összegben, valamint 65.025.000 Ft megfizetésére kötelezni közműfejlesztési hozzájárulás fizetésének elmaradása miatt. A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV.5.) Korm.rendelet (Korm.R.) 4.§ (2) bekezdésére hivatkozott, mely szerint a bekötéshez, a szolgáltatás mennyiségének a növeléséhez, illetőleg a minőség igényelt javításához a szolgáltató részére víziközmű-fejlesztési hozzájárulást kell fizetni. A hozzájárulás mértéke az igényelt szolgáltatáshoz szükséges fejlesztés költségeinek arányos része. Az I.r. alperes által fizetendő hozzájárulás összegét a felperes napi 153 m³ igénybevétellel, 170.000 Ft+ÁFA „lakosegyenértékkel” és 306 igénybevevő lakossal számította ki 65.025.000 Ft-ra.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott a közműfejlesztési hozzájárulás tekintetében, hogy a felszámolás kezdő időpontját megelőzően a felperes nem szólította fel a hozzájárulás megfizetésére a V. fürdő létesítésével kapcsolatban. A víziközmű fejlesztési hozzájárulás megfizetéséről rendelkező jogszabálynak az a célja, hogy a szolgáltatóhoz befolyt hozzájárulás összegeket a szolgáltató - a felperes - feljesztésre fordíthassa. Tekintettel arra, hogy a felperessel szemben időközben felszámolás indult, a felperes már nem is tudja megvalósítani a közműfejlesztési hozzájárulás célját, azaz nem tudja azt feljesztésre fordítani. A felszámoló a felperes felszámolás előtt elmulasztott nyilatkozatát nem pótolhatja.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetét részítéletében elutasította és kötelezte a felperest, hogy az I.r. alperesnek fizessen meg 15 napon belül 1 millió forint perköltséget. Az ítélet indokolásában a közműfejlesztési hozzájárulással kapcsolatban kifejtette, hogy az

I.r. alperes fürdő beruházása 2005. szeptemberében valósult meg. A felszámolás kezdő időpontjáig a felperes nem szólította fel az I.r. alperest a hozzájárulás megfizetésére, és ezt a felszámoló már nem pótolhatja. Miután a felperes a felszámolás miatt termelő, beruházó tevékenységet nem folytat, ezért kizárt, hogy a víziközmű hozzájárulást a jogszabályban meghatározott célra - beruházásra - tudná fordítani, emiatt a felszámolás alatt ilyen közműfejlesztési hozzájárulást nem követelhet.

Arra az álláspontra helyezkedett a kirendelt szakértő véleménye alapján, hogy a felperes vagyonát nem terhelte a víziközmű felújítása ebben az időszakban, így a fürdőberuházás után elmaradó közműfejlesztési hozzájárulás nem okozott a felperesnek vagyoni hátrányt.

A másodfokú bíróság részítéletében az elsőfokú bíróság részítéletének azt a részét, melyet a víziközmű-fejlesztési hozzájárulás tekintetében hozott helybenhagyta, a kártérítési keresetet elutasító részében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A részítélet indokolásában kifejtette, hogy egyetért az elsőfokú bíróság által a hozzájárulással kapcsolatban kifejtettekkel. Megállapította, hogy nem kétséges, az I.r. alperesnek kellett volna hozzájárulást fizetnie, és az sem kétséges, hogy ez a követelés a felszámolási vagyonba tartozik. Ugyanakkor azonban a felperes az ilyen módon beszédendő hozzájárulást már nem tudná víziközmű-fejlesztésre fordítani, illetve a hozzájárulás elmaradása nem okozott a felperesnek vagyoni hátrányt.

A részítélet jogerősen elbírált részével szemben nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a felperes és kérte annak ebben a részében hatályon kívül helyezését és az I.r. alperes kötelezését arra, hogy a 65.025.000 Ft közműfejlesztési hozzájárulást fizessen meg a felperesnek. Pontosított felülvizsgálati kérelmének indokolásában kifejtette, hogy a bíróságok elismerték a felperes hozzájárulás fizetésének elmaradása miatt fennálló igényét, csak azért mellőzték az I.r. alperes fizetésre kötelezését, mert a felperes felszámolás alatt van. Álláspontja szerint nem vitásan a felperesnek követelése áll fenn az I.r. alperessel szemben, és a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) meghatározza a felszámoló kötelezettségét az adós követeléseinek behajtására. (Cstv.48.§ (1) bekezdés). A Cstv. magasabbrendű jogszabály, mint a Korm.r., és ez utóbbi nem adott mentességet a fizetés alól arra az esetre, ha a szolgáltató felszámolás alá kerül. Utalt arra, hogy a bíróság értelmezése alapján a közműfejlesztési hozzájárulás címén fizetett összeg mentes lenne a bírósági végrehajtás és az adóvégrehajtás alól is. Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság a felperesnek egy másik adósa ellen indított eljárásában (Győri Ítélet tábla

Gf.IV.20.187/2010/3.) elutasította az ottani alperes erre az indokra való hivatkozását és kötelezte a közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésére a jelen eljárásban felperesként eljáró társaság részére.

Az I.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős részítélet hatályában való fenntartását. Álláspontja szerint a közműfejlesztési támogatás nem minősül követelésnek, ugyanis az csak meghatározott célra fordítható, s ez már nem lehetséges a felszámolás megindulása miatt. Azért sem követelés, mert annak esedékességét a felperes nem határozta meg. A felek a közműfejlesztési hozzájárulás tekintetében nem kötöttek szerződést, erről számlát nem állított ki a felperes. Azt sem igazolta hitelt érdemlően, hogy a követelés lejárt az I.r. alperessel szemben.

A hozzájárulás elmaradása a felperesnek vagyoni hátrányt nem okozott.

Utalt arra, hogy a Cstv. és a Korm.r. eltérő jogviszonyokat szabályoznak, egymással semmilyen viszonyban nem állnak, egymástól függetlenül alkalmazandó jogszabályok.

Hivatkozott a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 45.§ (1) bekezdés a) pontjába foglaltakra, melynek a felperes a felszámolás miatt nem tud eleget tenni.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján, és megállapította, hogy az az alábbiak szerint jogszabálysértő.

Az eljárás alapvető jogkérdése az volt, hogy meghatározott célra felhasználni rendelt követelés a felszámolás során

- behajtható-e a felszámoló által, és ebből következően
- az a felszámolási vagyon részét képezi-e, azaz felhasználható-e a hitelezői igények kielégítésére.

A víziközmű olyan - vezetékhálózatból, műtárgyakból és azok berendezéseiből, tartozékaiból álló, egységes rendszert alkotó - közcélú vízilétesítmény, amely valamely település vagy települések közműves ivóvízellátását, ezen belül a víztermelést, az ehhez kapcsolódó vízbázis-védelmet, a vízkezelést, -tárolást, -szállítást és elosztást és a közműves szennyvízelvezetést, ezen belül a szennyvizek, illetve a csapadékvizek összegyűjtését, elvezetését, tisztítását, a tisztított szennyvizek és szennyvíziszapok továbbvezetését, elhelyezését szolgálja.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. (Ötv.) 78.§ 79.§ (2) bekezdés b) pontja és az 1991. évi XXXIII. törvény 20.§ (2) bekezdése alapján a vízi közművek az önkormányzati törzsvagyon körébe tartoznak és korlátozottan forgalomképesek, csak közszolgáltatási célra hasznosíthatók, melynek egyik formája volt a kifejezetten erre a célra létrehozott társaság (felperes), melyben az I.r. alperes többségi tulajdonnal rendelkezik. A víziközmű üzemeltetésére létrehozott társaság a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 1.§ (1) bekezdés d) pontja, (2) bekezdése, és 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint a törvény hatálya alá tartozó tevékenységet koncessziós szerződés nélkül végezhet. Ezen gazdálkodó szervezet mentesül a koncessziós pályázati részvétel, a koncessziós szerződés megkötése és a koncessziós társaság alapításának kötelezettsége alól: koncesszió nélkül hasznosíthatja a koncesszióköteles vagyontárgyakat és végezheti az egyébként koncesszióköteles tevékenységeket. Külön rendelkezéseket ezen társasággal kapcsolatban a koncesszióról szóló törvény nem tartalmaz.

A fentiekből következően a szolgáltatónál meg kell különböztetni a közművagyon és az üzemeltetői vagyon. A közművagyon közvetlenül az önkormányzati feladat ellátását szolgálja, míg az üzemeltetői vagyon annak a társaságnak a működésére használható fel, amelyik a víziközművet üzemelteti.

Ezt támasztja alá a Korm.r. 4. § (2) bekezdése is, amely előírja, hogy gazdálkodó szervezet által kért bekötés megvalósításához vagy a részére nyújtott szolgáltatás mennyiségének növeléséhez, illetőleg minősége igényelt javításához - lakásszövetkezet és önkormányzat tulajdonában lévő lakóépületek elhelyezésére szolgáló ingatlanok kivételével - a szolgáltató részére víziközmű-fejlesztési hozzájárulást kell fizetni. A hozzájárulás mértéke az igényelt szolgáltatáshoz szükséges fejlesztés költségeinek arányos része. A víziközmű-fejlesztési hozzájárulás elkülönítetten kezelendő, és kizárólag a víziközmű fejlesztésére fordítható.

Mindebből következően a szolgáltatót terhelte a víziközmű-hozzájárulás beszédési kötelezettség, és az így beszédett pénzüsszeget csak egy meghatározott célra használhatta fel. A rendelkezés indoka az, hogy a szolgáltatás biztosítható legyen attól függetlenül, hogy a szolgáltató esetlegesen megszűnik, fizetéseképtelenné válik, hiszen a víziközmű vagyon nem kerül be a társaság vagyonába, és ebből következően az ennek a fenntartására szolgáló hozzájárulások sem használhatók fel a szolgáltató egyéb tartozásainak kiegyenlítésére.

A felperes által jelen eljárásban hozzájárulás jogcímén érvényesített követelés még akkor keletkezett, amikor a felperes szolgáltatóként ezt jogosult volt követelni. A Korm.r.4.§ (2)

bekezdése nem a tulajdonost, hanem a szolgáltatót hatalmazza fel a hozzájárulás beszedésére.

A Korm.r. 2.§ 4. pontja hivatkozik a Ptk.685.§ c) pontjára, mely szerint a Korm.r. alkalmazásában gazdálkodó szervezetnek minősül a helyi önkormányzat a gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban.

Az I.r. alperes nem vitatta, hogy a fürdő beruházás tekintetében az I.r. alperes polgári jogi kapcsolatokat létesített, ezért gazdálkodó szervezetnek minősül, ebből következően hozzájárulás fizetésére kötelezett.

A fent kifejtettek alapján a felperes keresete a ki nem fizetett hozzájárulás tekintetében alapos.

Ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az így beszedett összeg nem használható fel a hitelezők kielégítésére a felperes felszámolásában a Korm.r. 4.§ (2) bekezdése értelmében, mert a víziközmű-fejlesztési hozzájárulás elkülönítetten kezelendő, és kizárólag a víziközmű fejlesztésére fordítható.

Ebből következően - ahogyan arra a jogerős ítélet helytállóan rámutatott - ez a követelés megilleti a felperest, azt be kell szednie függetlenül attól, hogy felszámolás alatt áll, azonban a fent idézett jogszabályi rendelkezések alapján azt át kell adni a közművagyonnal együtt annak, aki a továbbiakban a közműszolgáltatói feladatot ellátja. A Korm.r. hivatkozása ugyanis - az Ötv. rendelkezéseivel együtt értelmezve - azt állapítja meg, hogy ez a víziközmű hozzájárulás nem az üzemeltető felperes vagyonának a növelésére, a felperes infrastruktúrájának javítására, stb. használható fel, hanem csak és kizárólag a közművagyon fejlesztésére.

A fent kifejtetteket nem érinti az sem, hogy az I.r. alperes önkormányzat kötelessége volt a víziközmű szolgáltatás biztosítása, mert ez a tartozás az I.r. alperes gazdálkodási tevékenysége kapcsán keletkezett, az I.r. alperes a jogszabály alapján beszedett hozzájárulást nem vonhatja el a szolgáltatótól és azt más célra, mint a víziközmű fejlesztésére nem lehet felhasználni.

Utalt arra a Legfelsőbb Bíróság, hogy a víziközmű-fejlesztési hozzájárulásnál nem csak azt kell vizsgálni, hogy a bekötésnél a költségeket kifizette-e a megrendelő, hiszen nem kizárólag ezek a költségek merülnek fel egy ilyen hálózat üzemeltetésénél. A költségek közé sorolandó például a termelés és szolgáltatás előkészítése kapcsán a szolgáltatásra kerülő víz beszerzése, kitermelése, a nyers víznek a kezelőtelepre szállítása, a felhasználó minőségi követelményeinek megfelelő kezelése és a

hálózati szállítást megindító gépház szívómedencéjéig való elvezetése is beletartozik.

Ebből következően tehát a felperes igényt tarthat a fejlesztési hozzájárulásra, de azt nem használhatja fel saját üzemeltetési költségeinek (a hitelezői igényeknek) a kifizetésére), azt a közművagyonnal együtt át kell adnia annak, aki a továbbiakban a közművet üzemelteti.

Az I.r. alperes a fejlesztési hozzájárulás jogcímén érvényesített kereset összegét is vitatta, az eljáró bíróságok azonban - eltérő jogi álláspontjuk miatt - a követelés összegének tekintetében nem hoztak határozatot. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítéletnek a közműfejlesztési hozzájárulás megfizetése iránti kereseti kérelem tekintetében hozott rendelkezését hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság részítéletét ebben a körben megváltoztatta, és e vonatkozásban közbenső ítélettel megállapította a hozzájárulás fizetésére irányuló kereseti kérelem helytálló voltára tekintettel a követelés jogalapját (Pp.213.§ (3) bekezdés). A Legfelsőbb Bíróság határozata természetesen nem érinti a másodfokú részítélet hatályon kívül helyező rendelkezését. (Pp. 272. § (2) bekezdése).

A Legfelsőbb Bíróság a feleknek a költségét csak megállapította (Pp.275.§ (5) bekezdés), annak viseléséről az első fokú bíróságnak kell határoznia.

Budapest, 2011. május 30.

*Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Csóke Andrea sk. előadó
bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró*